

Temanummer

*Oktober
2001*

DANMARKS DOMSTOLE

Procesbevillingsnævnet

Hvad laver Procesbevillingsnævnet ?

Overraskelse for et nybagt nævnsmedlem

Fuldmægtig i Procesbevillingsnævnet

Desuden:

Justitia i Hjørring

www.domstol.dk

Forberedende lederuddannelse

Indhold

Forord

Hvad laver Procesbevillingsnævnet?

Overraskelse for et nybagt nævnsmedlem

Fuldmægtig i Procesbevillingsnævnet

Justitia i Hjørring

www.domstol.dk

Forberedende lederuddannelse

Indblik i det svenske retssystem

Forord

I denne udgave af Danmarks Domstole sætter vi fokus på Procesbevillingsnævnet. Det gør vi, fordi Procesbevillingsnævnet er en unik institution, hvis funktion er af stor betydning for et velfungerende retssamfund. Den uafhængige behandling af ansøgninger om meddelelse af anden- og tredjeinstansbevillinger er således ikke blot af betydning for domstolenes arbejde, men i høj grad også afgørende for retsudviklingen og den enkelte borgers retssikkerhed.

I nogle lande varetages Procesbevillingsnævnets opgaver af administrative organer eller af domstolene. I Danmark har vi valgt at oprette et uafhængigt organ, der virker i nær tilknytning til domstolssystemet uden at være en del af dette eller af den offentlige forvaltning.

Procesbevillingsnævnets virksomhed er – foruden at være forankret i juraen – i høj grad også et spejl af samfundsudviklingen. Ansøgninger med baggrund i "rockerkrigen", selskabstømmersagerne og udvisningssagerne har således præget nævnets første fem år.

Selvom Procesbevillingsnævnet nu har eksisteret i fem år, er der formodentlig stadig nogle, der ikke har kendskab til nævnets eksistens og funktion. Det er derfor vores håb, at vi med denne udgave af Danmarks Domstole kan være med til at udbrede kendskabet til Procesbevillingsnævnet og dets opgaver.

Domstolsstyrelsen, oktober 2001

*Poul Søgaard
Formand for bestyrelsen*

*Bent Carlsen
Direktør*

Justitia. Marmorfigur fra Marcus Gøyes gravmæle i Herlufsholm Kirke, udført i 1700 af Tomas Quellinus.

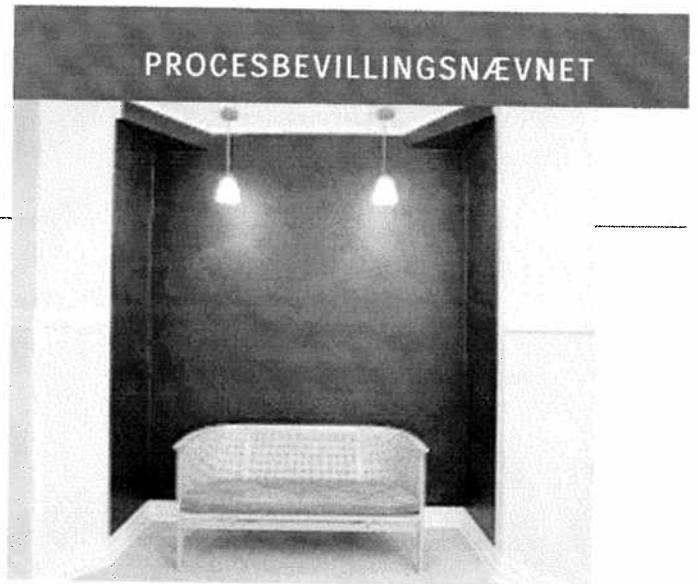
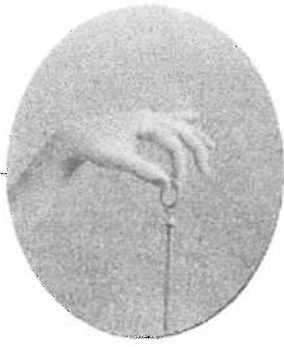

Foto: Lars Grunwald

Hvad laver Procesbevillingsnævnet?

Af Højesteretsdommer Jørgen Nørgaard,
formand for nævnet

Procesbevillingsnævnets oprettelse og sammensætning

Procesbevillingsnævnet blev oprettet i 1995, og siden 1. januar 1996 har nævnet forestået behandlingen af ansøgninger om 2. og 3. instansbevillinger i civile sager og straffesager. Bevillingsmæssigt og administrativt henhører nævnet under Domstolsstyrelsen.

Reglerne om nævnets organisation og virksomhed findes i retsplejelovens kap. 1 a, §§ 22-27. Af forarbejderne til disse regler fremgår det, at nævnet hverken er en del af domstolssystemet eller en del af den offentlige forvaltning. Det sidstnævnte indebærer, at nævnet ikke er omfattet af offentlighedsloven, forvaltningsloven og ombudsmandsloven. Nævnet, der har 5 medlemmer, består af en højesteretsdommer – som er født formand – en landsdommer, en byretsdommer, en advokat med møderet for Højesteret og en universitetslærer i retsvidenskab. Kun formanden har arbejdet i nævnet som heltidsbeskæftigelse. For alle medlemmer er der beskikket en suppleant. Nævnets medlemmer kan kun afsættes efter de regler, der gælder for dommere, dvs. af Den Særlige Klageret.

Det er nævnets medlemmer, der træffer afgørelse i sagerne, men ryggraden i arbejdet er sekretariatet, der med fuld bemanning består af en sekretariatschef, en vicesekretariatschef, 8 fuldmægtige og 3 kontorfunktionærer. Med en årlig sagstilgang på 1.300 – 1.400 sager, der skal afgøres

på ca. 45 møder, siger det sig selv, at nævnets funktionsdygtighed beror på, at de indstillinger til sagernes afgørelse, som sekretariatet udarbejder, ligger på et højt niveau.

“ Det er nævnets medlemmer, der træffer afgørelse i sagerne, men ryggraden i arbejdet er sekretariatet, der med fuld bemanning består af en sekretariatschef, en vicesekretariatschef, 8 fuldmægtige og 3 kontorfunktionærer. ”

Hvilke sager behandles i Procesbevillingsnævnet?

1. Efter retsplejelovens § 368, stk. 2, kan en byretsdom i en civil sag, der efter påstanden har en økonomisk værdi af højst 10.000 kr., kun ankes til landsretten, hvis Procesbevillingsnævnet giver tilladelse dertil – og nævnet kan kun meddele anketilladelse, hvis sagen er "af principiel karakter" eller "særlige grunde i øvrigt taler derfor". En sag er ikke "af principiel karakter", uanset hvor uenig nævnet måtte være i dommens resultat, men det er klart, at en fornemmelse af, at resultatet meget vel kan blive/bør blive et andet i landsretten, er en (vigtig) faktor i henseende til at opfylde kriteriet "særlige grunde".

I 2000 realitetsbehandlede nævnet 96 sådanne ansøgninger og meddelte bevilling i 26 sager.

2. Efter retsplejelovens § 371 kan domme i civile sager, der er afsagt af en landsret som 2. instans, kun ankes til Højesteret med Procesbevillingsnævnets tilladelse – og en sådan anketilladelse kan nævnet kun meddele, hvis sagen er "af principiel karakter". Her er "særlige grunde" ikke nok.

At kriteriet er snævrere ved 3. instans-ansøgninger end ved 2. instans-ansøgninger afspejler sig i statistikken. I 2000 realitetsbehandlede nævnet 222 ansøgninger om 3. instans-ansøgninger og meddelte bevilling i 21 sager.

3. Efter retsplejelovens § 389, stk. 2, § 391, stk. 2, og § 584 a, stk. 2, kan en byrets afgørelser om sagsomkostninger i civile sager, der er fastsat til højst 10.000 kr., kun kæres til landsretten, hvis Procesbevillingsnævnet giver tilladelse dertil – hvad nævnet kan give, hvis "særlige grunde" taler derfor. I 2000 blev 34 ud af 96 ansøgninger imødekommet.

Efter retsplejelovens § 584, stk. 2, kan en byrets (fogedrets) afgørelse om udlæg, der har en økonomisk værdi af højst 10.000 kr., kun kæres med nævnets tilladelse, der er betinget af, at "særlige grunde" taler derfor. I 2000 fik 23 ud af 40 ansøgninger "grønt lys".

4. Ingen kendelser og beslutninger i civile landsrets- og Sø og Handelsretssager – bortset fra delafgørelser i

Formandens kontor. Foto: Lars Grunwald

“ Nævnets arbejde er spændende og nødvendigt – man føler virkelig, at man gør nytte. Man er en del af et lille hold, der hele tiden skal hjælpe med til, at det juridiske maskineri fungerer. ”

I 2000 afgjorde Procesbevillingsnævnet 1.285 sager. Sagerne fordeler sig som følger:

	Bevillinger	Realitetsafslag	Fristafslag	I alt
2. instans civile sager	83	149	14	246
3. instans civile sager	70	463	33	566
2. instans straffesager	63	106	14	183
3. instans straffesager	29	238	23	290

1. instanssager – kan kæres uden Procesbevillingsnævnets tilladelse, jf. retsplejelovens § 392, stk. 2, og tilladelse er betinget af, at kæren vedrører "spørgsmål af principiel karakter". I 2000 blev 28 ud af 145 ansøgninger imødekommet.

Landsrettens afgørelse i en fogedsag kan kun kæres, hvis Procesbevillingsnævnet – betinget af, at kæren vedrører "spørgsmål af principiel karakter" – giver tilladelse dertil, jf. retsplejelovens § 585, stk. 1. I 2000 blev 8 ud af 70 ansøgninger imødekommet.

5. I retsplejelovens § 962, stk. 2, hedder det om anke fra byret til landsret i *straffesager*:

"Domme kan kun ankes af *det offentlige*, når andre offentligretlige følger end bøde og konfiskation kan idømmes efter de lovbestemmelser, tiltalen lyder på. *Tiltalte* kan kun anke, såfremt tiltalte har givet møde i sagen, og mere end 20 dagbøder eller en bøde på over 3.000 kr. eller konfiskation af genstande af tilsvarende værdi eller andre offentligretlige følger er idømt. Afgørelser i henhold til §§ 936 og 937 kan ikke indbringes for højere ret", og hertil føjes så i § 962, stk. 3, at Procesbevillingsnævnet dog kan give anketilladelse i "§962, stk. 2 - tilfældene", hvis sagen er "af principiel karakter" eller

"særlige grunde i øvrigt taler derfor". I 2000 realitetsbehandlede nævnet 169 ansøgninger om sådan anketilladelse – 154 ansøgninger fra tiltalte og 15 fra anklagemyndigheden. Bevilling blev meddelt i 63 tilfælde – 51 bevillinger til tiltalte og 12 til anklagemyndigheden. De 51 bevillinger til tiltalte dækker ikke over, at nævnet i et tilsvarende antal tilfælde enten fandt sagen principiel eller tiltalte dømt med urette, men der skal være en betydelig grad af sikkerhed for domfældelsens rigtighed, før en person afskæres fra at få en fældende dom i en straffesag prøvet ved ankeinstansen.

6. Efter retsplejelovens § 966, stk. 1, om *straffesager* kan landsrettens dom i en ankesag kun ankes, hvis Procesbevillingsnævnet meddeler tilladelse dertil – hvad nævnet kan, hvis sagen er "af principiel karakter" eller "særlige grunde i øvrigt taler derfor". I 2000 realitetsbehandlede nævnet 147 sådanne ansøgninger – 144 ansøgninger fra tiltalte og 3 fra anklagemyndigheden. Tiltalte blev meddelt bevilling i 7 tilfælde, anklagemyndigheden i 2 tilfælde. 7 bevillinger er ikke mange, hverken absolut eller relativt, men man skal erindre, at Højesteret jo ikke kan prøve skyldspørgsmålet.

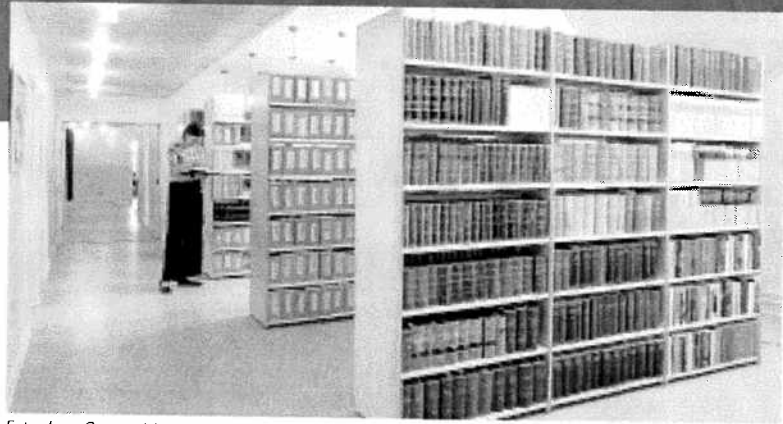

Foto: Lars Grunwald

7. Retsplejelovens § 968, stk. 3, indeholder regler om Procesbevillingsnævnets meddelelse af tilladelse til kære af landsretternes kendelser og beslutninger i ankesager, og § 973 har regler om tilladelse til kære af landsretterne afgørelser i kæresager. Efter begge bestemmelser – der omhandler *straffesager* – er kriteriet ”principiel karakter eller særlige grunde”.

I 2000 realitetsbehandlede nævnet 119 sådanne ansøgninger – 113 ansøgninger fra tiltalte (hvoraf 29 vedrørte varetægtsfængsling) og 6 fra anklagemyndigheden. Der blev meddelt bevilling i 20 tilfælde – 15 til tiltalte og 5 til anklagemyndigheden.

Sagsbehandlingen i Procesbevillingsnævnet

Som nævnt ovenfor indkommer der 1.300 - 1.400 ansøgninger om året til nævnet. Der gælder ret korte tidsfrister for indgivelse af de forskellige former for ansøgninger. Fristafslag udgør i dag knap 7% af nævnets afgørelser.

En ansøgning om bevilling skal være skriftlig og begrundet og være ledsaget af kopi af den eller de afgørelser, som sagen vedrører, og kopi af relevante dokumenter.

Sekretariatet underretter straks ansøgeren om ansøgningens modtagelse og giver ansøgeren en skriftlig orientering om sagens behandling i nævnet. Alle ansøgninger visiteres af sekretariatschefen/vicesekretariatschefen – så vidt muligt samme dag som de modtages.

Sagerne fordeles mellem fuldmægtigene, og det er derefter vedkommende fuldmægtigs sag – i samarbejde

med sekretariatschefen/vicesekretariatschefen – at udarbejde den indstilling, der skal danne grundlag for nævnets afgørelse. Det er altså i udpræget grad juridisk arbejde, fuldmægtigene er beskæftiget med.

I tilfælde, hvor en foreløbig gennemgang af sagen fører til, at en 2. eller 3. instansbevilling kan komme på tale, høres modparten i sagen. De normale høringsfrister er 14 dage. Ved ansøgninger inden for strafferetsplejens område indhentes sagens akter fra anklagemyndigheden. Nævnets afgørelser træffes på møder, der afholdes en gang om ugen – med ”indstillingens fuldmægtig” til stede under den enkelte sags behandling. Møderne er ikke offentlige, og sagens parter har ikke adgang. Beslutninger træffes af nævnet ved almindelig stemmeflerhed. I særlige tilfældegrupper har formanden – efter skriftlige retningslinier fastsat af nævnet ved enstemmig beslutning – bemyndigelse til at træffe afgørelse på nævnets vegne.

Nævnets afgørelse meddeles ansøgeren uden angivelse af, hvem der har deltaget i sagens behandling, og hvorledes stemmerne er faldet. Meddelelse om nævnets afgørelse sendes til modparten i sagen, hvis denne er blevet underrettet eller hørt i anledning af ansøgningen.

Også den eller de domstole, der har truffet afgørelse i sagen, underrettes. *Udadtil* begrundes nævnets afgørelse kun med en henvisning til den bestemmelse i retsplejeloven, konkursloven mv., som afgørelse er truffet efter. Typisk er det selvsagt en lettelse ikke at skulle begrunde sine afgørelser – men af og til ønsker man, at man måtte.

Nævnsbehandlingen er gratis for ansøgerne, og der kan ikke pålægges ansøgeren eller modparten sagsomkostninger i anledning af nævnsbehandlingen.

Det er indlysende, at sagsbehandlingen i et procesbevillingsnævn ikke må være langvarig. Nævnet gennemførte i oktober kvartal 2000 en undersøgelse heraf. Undersøgelsen viste, at 40% af sagerne var helt færdigbehandlet efter 4 uger, at 60% var det efter 6 uger, at 74% var det efter 8 uger, at 80% var det efter 10 uger, at 84% var det efter 12 uger, at 88% var det efter 14 uger, og at 93% var det efter 16 uger.

En personlig bemærkning

Da jeg pr. 1. januar 2000 tiltrådte som Procesbevillingsnævnets formand var det ikke efter ansøgning, men fordi jeg efter Højesterets anciennitetssystem ”befandt mig på det forkerte sted på det forkerte tidspunkt”. Jeg så frem til 2 års udlændighed.

Det blev en meget glædelig overraskelse. Nævnets arbejde er spændende og nødvendigt – man føler virkelig, at man gør nytte. Man er en del af et lille hold, der hele tiden skal hjælpe med til, at det juridiske maskineri fungerer. Det giver fællesskab både i det daglige arbejde i sekretariatet og på de ugentlige møder i nævnet, som ikke er noget, der skal overstås, men noget man ser frem til. Det er en god arbejdsplads.

Det følgende er en opgørelse af nogle overraskelser, der har mødt mig som medlem af Procesbevillingsnævnet fra januar 2000. De må læse videre, hvis De vil høre, om overraskelserne er positive eller negative.

Overraskelse for et nybagt nævnsmedlem

Af professor, dr.jur. Erik Werlauff

Krydsningen

Fra den 1. januar 1996 overtog det uafhængige, domstolslignende organ Procesbevillingsnævnet som bekendt kompetencen til at meddele 2.- og 3.-instansbevillinger. Hermed blev mere end et århundredes diskussion om, hvem der skal være tærsklens vogter, afsluttet gennem et kompromis, der ved første øjekast må betegnes som overraskende. Kompetencen skulle nu ikke længere være hos en administrativ myndighed, og domstolene frabad sig at få den. Resultatet blev en ny myndighed, der nærmest er en krydsning mellem en domstolsfilial og et direktorat. Men krydsningen fungerer overraskende godt, som det vil ses i det følgende.

Sammensætning

Nævnets sammensætning er overraskende dristig. Den Særlige Klageret har dannet forbillede, så nævnet består af: En højesteretsdommer, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og en universitetslærer i jura.

Disse fem skal ud fra hver deres erfaringsgrundlag finde den rigtigste løsning på de mange sager. I erhvervslivet bruges betegnelsen synergi som et udtryk for, at en heldigt sammensat flerhed repræsenterer mere end summen af de enkelte elementer, dvs. at $2 + 2 = 5$. Denne

synergieffekt ses også i nævnet. Når det træder sammen, bringes diskussionen langt mere frem end summen af, hvad de fem kunne have udtænkt ved deres skriveborde.

Opfordringen

Funktionsperioden er så tilpas kort (beskikkelse for 2 år, genbeskikkelse én gang for yderligere to år), at en hel del jurister i tidens løb vil få opfordringen til at indtræde som én af tærsklens vogtere. Beskedenhed bør ikke få nogen til at sige nej tak. At overvinde sin overraskelse ved at blive spurgt og at sige ja tak medfører en faglig og kollegial oplevelse for livet.

Ugepakken

Det har sin pris at høre til tærsklens vogtere. Til det nyindtrådte nævnsmedlems øvrige sagsbyrde føjes nu en sagspakke, der er overraskende stor, og som fornyes næsten ugentligt (for medlemmet) eller dog 1-2 gange månedligt (for suppleanten). Enten får man sin ugepakke sendt med posten, eller man bliver erindret om at tage næste uges pakke med sig, når man forlader fredagens nævnsmøde og fejlagtigt antager, at man omsider fortjener hvile. Man oparbejder snart et had-kærligheds-forhold til ugepakken. Hvert nævnsmedlem har sikkert sin

måde at tackle pakken på. Min erfaring er, at man lige så godt kan komme i gang med den allerede i weekenden umiddelbart efter fredagsmødet. Man slipper for dårlig samvittighed i ugens løb, og eventuelle habilitetsproblemer kan meddeles sekretariatet hurtigst muligt, så sagen kan blive sendt til suppleanten.

Had-kærligheds-forholdet til ugens pakke deles af medlemmets familie, som véd, at pakken vil koble medlemmet ud af familielivet i et antal timer. Det kan godt tage i alt 2/3 eller 1 dag at gennemgå ugens pakke. Hertil kommer, at nogle af problemerne vil beskæftige tankerne frem til fredagsmødet. Dette vil ofte medføre opslag i juridiske værker og tilbagevenden til pakken for at repetere spørgsmål. I de år, medlemskabet varer, præger ugepakken medlemmets dagligdag. Når man spørger sig selv, om man da hellere ville have været fri, er svaret imidlertid overraskende nok et ubetinget nej. Samtaler med andre nævnsmedlemmer synes at vise, at de har det på samme måde.

Referatet

Hver sag i ugepakken består af et referat, der er skrevet af én af sekretariatets faste jurister, samt kopi af sagens væsentlige bilag, herunder selvsagt den eller de domme eller kendelser, der søges om tilladelse til at indbringe for landsret eller Højesteret. Referatet vil ofte være gengivet, og der er tale om referater på et højt niveau, ikke helt sjældent af en resposumlignende karakter. Uanset at referenterne er unge jurister, har de et sådant overblik og *judgement*, at deres referater er særdeles værdifulde for nævnsmedlemmerne. Referaterne repræsenterer

“ Nævnets sammensætning er overraskende dristig. Den Særlige Klageret har dannet forbillede, så nævnet består af: En højesteretsdommer, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og en universitetslærer i jura. ”

Nævnets reception. Foto: Lars Grunwald

sund fornuft og indsigt, som man ellers kun ville forvente at finde hos ældre og mere erfarne jurister.

Samarbejdet

Hvis man som nævnsmedlem troede, man blot skal sætte sig ned og votere, bliver man overrasket. Der er heldigvis overskud hos medlemmer og medarbejdere til i de uformelle samtaler at komme langt omkring i juraens og juristernes verden, samfundet omkring os – og Arsenal's seneste resultater. Man genfinder omgangstonen fra en kollegial domstol og dennes voteringsværelse. Blot smelter voteringsværelse og retssal her sammen, hvilket blandt andet har den fordel, at kaffe og kollegial samtale er tilladt i ledige stunder gennem mødet. Mere dansk kan det næsten ikke blive.

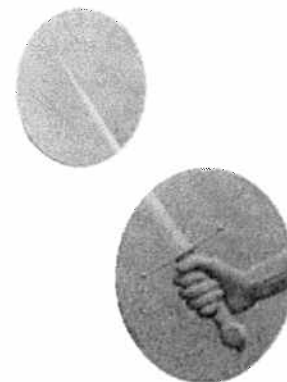
Sagsgennemgangen

Uanset at sagen er nævnsmedlemmerne vel bekendt, indledes behandlingen oftest med en kort rekapitulering af sagen. Dette sker selvsagt ved formanden, men referenten, der har tilbragt mange timer med netop denne sag, er med, så eventuelle tvivsspørgsmål kan afklares på stedet. Nævnsmedlemmer supplerer med deres betragtninger. Det er overraskende, så godt et overblik man kan få over en sag på grundlag af referat, dom/kendelse, vigtigste bilag, "forelæggelse" og uformel drøftelse. Dette forekommer tankevækkende, når man i de kommende år skal til at drøfte sagsbehandlingsmåden for store mængder af retssager om prøvelse af forvaltningsakter, f.eks. i form af en

særlig forvaltningsproces ved de almindelige domstole, eller ved forvaltningsdomstole i lighed med systemet i en række lande.

Voteringen

Herefter opfordrer formanden til votering. Rækkefølgen er ikke så formel som ved kollegiale domstole. Den, der har lyst til at ytre sig først i netop denne sag, gør det. Det er sjældent, man kan være uenig i referentens gennemgang af faktum og jus, men konklusionerne kan der være uenighed om. Et votum kan blot være en tilkendegivelse af, at man er enig med den eller de foregående, eller det kan været et mere udførligt indlæg med nuancer i forhold til referater og de øvrige medlemmers indlæg. Man mærker det enkelte nævnsmedlems interesser og specialer, men skønt sådanne er nyttige for nævnet, får en specialist

Procesbevillingsnævnet har gennemført en undersøgelse af sagsbehandlingstiden i oktober kvartal 2000:

Sagsbehandlingstid	Sager	I alt
0-4 uger	163	40%
4-6 uger	81	20%
6-8 uger	61	14%
8-10 uger	21	6%
10-12 uger	17	4%
12-14 uger	19	4%
14-16 uger	20	5%
Over 16 uger	28	7%
I alt	410	100%

Sekretariatschef Dorte Rønnemoes ved sit skrivebord. Foto: Lars Grunwald

aldrig lov til at ride sine kæphest. Det sørger nævnets geniale sammensætning – de fem vogtere af forskellig juridisk herkomst – altid for. Et votum kan ligesom andre steder afgives med forbehold, idet medlemmet vedgår at være i tvivl om resultatet. Herefter bliver argumenter og modargumenter fra de øvrige medlemmer afgørende for, hvordan dette medlem til sidst beslutter sig for at votere. Der er, uanset meningsforskelle, en udtalt faglig respekt for de øvrige medlemmers synspunkter og erfaringer. Titler og lønrammer er irrelevante. Dissens forekommer, men overraskende sjældent. Når først alle aspekter har været vendt og drejet, udkrystalliserer der sig ofte en beslutning som den rigtigste.

Offentlighed

Enkelte af nævnets sager har i høj grad offentlighedens bevågenhed, f.eks. videoafhøring af børn i en sædelighedssag. Det er imidlertid overraskende, hvor lidt bevidstheden om offentlighedens bevågenhed påvirker arbejdet. Nævnets medlemmer skal ikke deltage i nogen popularitetskonkurrence, men omhyggeligt gøre deres arbejde. Efterfølgende kan der læses om resultatet i pressen, men nogen sensation kan en sådan notits aldrig blive i sig selv. Eftersom nævnet kun har to muligheder – en rød og en grøn knap – at vælge imellem i sine afgørelser (idet jeg herved både regner realitets- og fristafslag som rødt), fortæller notitsen i avisen blot, at den pågældende sag nu er endeligt afgjort, fordi nævnet gav afslag, eller at næste akt har

fået lov at begynde i en ny instans, fordi nævnet gav bevilling.

En dag er det forbi

Og en dag er det så forbi. Udnævnelsesperioden er definitivt udløbet, og man skal udtræde. Medlemmer, for hvem klokken falder i slag, er overraskede over, at årene gik så hurtigt, skønt de evindelige ugepakker og rejser var et slid og slæb. Et fælles træk er overraskelsen over, *hvor* meget de vil savne den særlige føling med alt, hvad der bevæger sig af juridisk interesse i Danmark, og *hvor* meget de også vil savne fællesskabet i nævnet.

Der gik 128 år, fra Proceskommissionen i 1868 foreslog den administrative bevillingsordning afskaffet, til nævnet kunne begynde sit virke i 1996. Nu kan selv jeg – der oprindeligt var blandt tilhængerne af at lægge bevillingskompetencen hos domstolene – indse, at Procesbevillingsnævnet har været værd at vente på som den bedst opnåelige (eller som jyde vil jeg sige: mindst ringe) vogter af tærsklen.

Fuldmægtig i Procesbevillingsnævnet

Af Mads Østergaard, fuldmægtig i Procesbevillingsnævnet

Efter 6 års ansættelse som dommerfuldmægtig ved mindre byretter meldte lysten sig til at holde en pause fra domstolene for en periode for at søge andre faglige udfordringer. Mit ønske var tillige at eliminere de unoder, der opstår, når man som nyuddannet jurist bliver ansat som dommerfuldmægtig ved et lille embede, hvor der ofte ikke er ressourcer til i tilstrækkelig grad at varetage opgaven med hensyn til at uddanne dommerfuldmægtige.

Det var på den baggrund, jeg i februar 2000 søgte orlov fra min ansættelse ved domstolene for at tiltræde en stilling som fuldmægtig i Procesbevillingsnævnets sekretariat. På nuværende tidspunkt er der ansat i alt 8 fuldmægtige i sekretariatet. Fuldmægtiggruppen er i øjeblikket bredt sammensat dels af forholdsvis nyuddannede jurister, og dels af jurister med en fortid i henholdsvis domstolene, advokatbranchen, Justitsministeriet og Udlændingestyrelsen. Ansættelse sker typisk for en periode på 2 til 3 år, hvorfor der forholdsvis ofte sker udskiftning af fuldmægtige.

Fuldmægtigenes opgave er at yde juridisk bistand til Procesbevillingsnævnet. Fuldmægtigens arbejde består nærmere i primært at forberede sagerne med henblik på nævnets stillingtagen til, om procesbevilling skal meddeles. Fuldmægtigen udarbejder notitser om de enkelte sager indeholdende en gennemgang af sagens faktum, en juridisk gennemgang og indstilling om, hvordan nævnet bør afgøre sagen. Udarbejdelse af notitser sker med reference til sekretariatschefen og vicesekretari-

Foto: Lars Grunwald

atschefen. Dette er i sig selv en styrke, fordi fuldmægtigen på den måde får vendt de ikke sjældent forekommende komplicerede juridiske problemstillinger med en erfaren kollega og derved tillige får lejlighed til at drøfte spørgsmål om sproglig fremstilling m.v. Disse spørgsmål er vigtige elementer i fuldmægtigens arbejde, når man gør sig klart, hvad fuldmægtigens opgave er. Det er kort sagt fuldmægtigens opgave at skære en sag til og fremstille den så enkelt og overskueligt som muligt for nævnet.

Da jeg blev ansat i nævnets sekretariat, var jeg spændt på, om jeg kunne vænne mig til en arbejdsform, som er meget forskellig fra en dommerfuldmægtigs. I begyndelsen bemærkede jeg især stilheden, og det var ikke helt nemt at koncentrere sig i 8 timer enten med hovedet begravet i bøger eller foran en skærm. Jeg fandt imidlertid snart ud af, at mine småbekymringer på alle måder blev opvejet af det meget positive faglige og kollegiale miljø, som er i Procesbevillingsnævnet. Det var en fornøjelse pludselig at være omgivet af så mange kollegaer med samme baggrund som en selv, og jeg fandt hurtigt ud af, at Procesbevillingsnævnet også socialt er en velfungerende arbejdsplads, hvilket man i vidt omfang kan takke en kompetent ledelse for.

Fagligt set byder arbejdet i Procesbevillingsnævnet på mange udfordringer, især fordi der i vidt omfang er mulighed for at beskæftige sig indgående med vidt forskellige juridiske problemstillinger, små som

store, men også fordi fuldmægtigen via sin deltagelse i nævnsmøderne får lejlighed til at overvære nævnets gennemgang af de sager, fuldmægtigen har behandlet. Derfor får fuldmægtigen en overordentlig kvalificeret og direkte respons på de udarbejdede notitser. Som fuldmægtig i Procesbevillingsnævnet får man endvidere et indgående kendskab til, og overblik over, hvad der aktuelt rører sig ved domstolene.

Procesbevillingsnævnet er således en spændende, professionelt udfordrende og moderne arbejdsplads, der råder over moderne edb-udstyr (windows 2000), med adgang til de fleste elektroniske udgivelser, et veludstyret bibliotek og har i øvrigt til huse i store nye lokaler på Rådhuspladsen.

De lønmæssige forhold svarer i store træk til lønforholdene for dommerfuldmægtige, der gør tjeneste ved specialretterne. Efter 3 års anciennitet oppebærer en fuldmægtig på nyt lønsystem et pensionsgivende tillæg på 20.000 kr. (tillige på gammelt lønsystem), og efter 4 års ansættelse et yderligere pensionsgivende tillæg på 21.200 kr. (alene på det nye lønsystem).

Jeg kan derfor varmt anbefale andre at søge ind i Procesbevillingsnævnet for en periode, ikke mindst fordi det for dommerfuldmægtige utvivlsomt vil være et godt redskab at have med sig i bagagen under en senere landsretskonstitution.